

Motion till riksdagen 2020/21:310

av **Martina Johansson m.fl. (C)**

med anledning av prop. 2019/20:194 Ett ändamålsenligt minoritetsskydd i aktiebolag och ekonomiska föreningar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen inom tre år från lagstiftningens införande ska utvärdera dess konsekvenser och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I propositionen föreslår regeringen ändringar i reglerna om minoritetsskydd i aktiebolag och ekonomiska föreningar, däribland bostadsrättsföreningar. Förslagen syftar till att stärka minoritetsskyddet samtidigt som missbruk av reglerna motverkas. Förslagen syftar till att göra det svårare för exempelvis styrelsen i ett bolag eller en förening att motarbeta insynen för en minoritet av aktieägare eller medlemmar.

Eftersom propositionen riktar sig såväl till aktiebolag som till ekonomiska föreningar såsom bostadsrättsföreningar kommer den direkt eller indirekt att påverka förutsättningarna för ett stort antal människor att bevaka sina ekonomiska intressen. Den får också bäring på konsumentskyddet för bostadsrättsinnehavare.

Det har länge varit tydligt att minoritetsskyddet är för svagt och behöver stärkas. Exempelvis har Kronofogdemyndigheten hanterat en mängd ärenden som berört bostadsrättsföreningar som misstänks ha misskött eller kapats i syfte att berika den eller de medlemmar m.fl. som varit delaktiga i kapningen. Berörd myndighet har därför efterlyst ny lagstiftning på området.

Centerpartiet instämmer i syftet med den föreslagna lagstiftningen. Det behövs ett starkare minoritetsskydd i aktiebolag och ekonomiska föreningar. Samtidigt är det viktigt att konstatera att förslagen så som de är utformade inte är så tydliga i alla delar som hade varit önskvärt. Samtidigt är det viktigt att ha respekt för att myndigheter och domstolar ges ett tolkningsutrymme. I vilken utsträckning frågan behöver regleras i

olika detaljer behöver följas i samband med att lagstiftningen implementeras och möter verkligheten. För Centerpartiet är det därför viktigt att lagstiftningen, sedan den väl införts, utvärderas senast tre år efter att den trätt i kraft. Några av skälen till att vi anser att en sådan utvärdering är nödvändig avser vi att beskriva nedan.

Förslagen i propositionen är tydliga vad avser en minoritets möjlighet att i en bostadsrättsförening anmäla om granskning via Bolagsverket. Däremot riskerar begreppet ”uppenbart obehövlig” som används att leda till en varierad mängd tolkningar i relation till enskilda fall. Det är av lagtexten svårt att dra slutsatser kring hur ”uppenbart obehövlig” ska tolkas.

Det finns anledning att i en utvärdering särskilt analysera den särskilda granskarens rätt till ersättning. I grunden handlar det om hur begreppet ”uppenbart obehövlig” ska tolkas i relation till vem som står ersättningsskyldig. Föreningen och bolaget ska ställa pant för granskarens kostnad. Det är problematiskt att förutse hur stor denna pant kan behöva vara och även dess storlek i relation till den aktuella föreningen eller bolagets kapital. Likaså, vilket i sig även är ett skydd mot ”onödiga” anmälningar, den som begär att en särskild granskare ska utses, och det visar sig att det är ”uppenbart obehövligt” att den personen får stå för granskarens ersättning. Det riskerar också att bli en faktor som minskar incitamentet att ansöka om granskning.

När det kommer till frågan om ersättningsskyldighet för aktieägare i publika bolag omfattas inte detta av förslagen i propositionen. Regeringen konstaterar att det inte finns något som tyder på att ett missbruk av granskningar förekommer annat än undantagsvis, vare sig i aktiebolag eller i ekonomiska föreningar, och att en regel om ersättningsskyldighet troligen sällan skulle komma att användas. Regeringen instämmer i att det är ett problem som ändå ska följas framgent. Därför bör även denna frågeställning ingå i en utvärdering.

Det vore värdefullt om utvärderingen även omfattade de oegentligheter som förekommit och hur de har följts upp.

Martina Johansson (C)

Ola Johansson (C)

Anne-Li Sjölund (C)